

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

„EDINOST“ izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gld 40 kr., za poln leta 2 gld 30 kr., za četrt leta 1 gld. 20 kr. — Posamezne številke pri upravnistvu in po traških v Trstu se dobivajo po 3 kr. — Naročnine, reklamacije in izserate prejema Upravnistvo „via Zonta 5“.

Vsi dopisi se pošiljajo Urednistvu „via delle poste 10 l. p.“; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi čerkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Politično društvo „Edinost“. Podpisani odbor vabi vse svoje ude in druge rodoljube na Primorskem k javnemu občnemu zboru, ki bode dné 3 aprila v Komnu v dvomorami g. Svare. Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Sporočilo tajnika.
3. Sporočilo denarničarja.
4. Peticija na državni zbor v zadevi nove davkove postave. —
5. Volitev novega odbora.
6. Posamezni predlogi. —

Pri občnem zboru se tudi razleli med vse nazočé spomenica društva Edinost na visoko ministerstvo. Začetek zborovanja točno ob 3. uri popoldne. —

V Trstu, 20. februarja 1881.

Odbor polit. društva „Edinost“.

Ruski car — umorjen!

Zadnjo nedeljo ob dveh popoldne se je zgodilo grozno hudodelstvo na Ruskem, v Petroburgu — umorjen je bil ruski car!

Brzjav poročá o tem tako—le: Ob dveh popoldne se e peljal car z jahaljšča v svojo palačo. Pred palačo knezinja Katarine so nekateri ljudje sneg kidali, o katerih se je mislilo, da se jim je ta posel zaukazal. Ko se je peljal car mimo, vrže eden izmed teh ljudi pod carjevo kočijo bombo, ki se je razpočila, njegov voz raztrgala, več kosakov, ki so carja spremljali, umorila ali ranila, carja pa nič ni poškodovala. Car stopi iz razrušene kočije, a v tem hipu prileti druga bomba ter mu odtrga obe nogi. Car pade, nezavestnega neso v njegovo stanovanje, kder ni prišel več k zavesti, ampak vzdahol mej četrto in peto uro blago svojo dušo. — Dva hudodelca so na mestu ujeli i zaprli, drugi so se razkropili. Tako poročajo iz Petroburga prvi dvorni in uredski telegrami, kateri so to grozo še tisti dan poročili vsemu svetu, kamor segajo telegrafске poteze.

Ko to pišemo, ni še osem ur od groznega umora, in uže se poročá iz daljnih dežel, kako strašno je ta žalostna vest protresla ljudstvo. V Petroburgu je vse na nogah, vse mesto žaluje; skoraj prav tako je v Rimu, kakor poročajo telegrami. Ruski poslanec je iz Rima poročil, da je vse ljudstvo na ulicah i da tako hudobijo najhujše obsoja. Strašna dogodba se je najprej naznanila dvema carjevima sinoma, ki bivata v Rimu. Eden je nevarno bolan; oba pa sta še ta večer odpotovala v Petroburg na žalostni pogreb, in vsi vladarji so se isto noč srčno svoje zalovanje brzojavili sinu prestolnemu nastopniku plemenitega rajnekega Aleksandra.

Kaj rečemo, kako obsodimo ta strašni zavratni umor! Pošten človek temu nema besede, ampak uklone glavo, molče, žalosten in otožen premišljuje človeško osodo!

Ni prvokrat, da je vladar umorjen, vzgledov imamo v zgodovini mnogo, veliko najboljših vladarjev je dalo drago življenje za ono ljudstvo, kateremu so bili najboljši očetje. Njih spomin bo več in ljudstva jih bodo na veke blagoslavljala.

Tak mož je bil tudi Aleksander. Sedel je na ruski prestol leta 1855 za svojim očetom Nikolajem, kateremu je srce počilo, ker ni mogel osvoboditi kristijanov na Turškem. Aleksander je prisegel na truplo druzega očeta, da spolni sveto njegovo oporoko. In kar je prisegel, to je tudi storil. Z drago krvijo lastnih svojih sinov je razdrobil jarem ki je dušil Bolgare; na Ruskem je odpravil tlačanstvo in jerobstvo ter skrbel za svoj narod, kakor pravi oče. Zato pa mu bo ruski narod tudi večno hvaležen, in solze, kateere tekó danes ruskemu narodu in očetim Bolgarom za cara rešitelja na črno zemljo, in molitve, katere kipé iz njihovih src k nebesom, kakor tudi prelita kri samega cesarja: vse to — če tudi grenka kupa — pospeši in vtrdi človeštvo v vsem dobrem ter zmanjša število hudobnih.

Še zadnje dni je delal car Aleksander za to, da vse svoje narode oblaži; poslal je tudi dva svoja sina v Rim k pa-

pežu, gotovo s tem namenom, da se približate pravoslavna in katoliška cerkev.

Blag spomin tacemu cesarju, tacemu možu! Ob dveh ponoči od nedelje na ponedeljek pa poročá telegraf, da petroburški prebivalci, ki so se zbrali pred carsko palačo, hudo žaljujejo za carjem i da danes še carjev prvi sin, ki se vozi z objokanimi očmi po mestu, sede na prestol svojega očeta. Naj Bog da njemu, da dovrši od njegovega očeta začeto blagotvorno delo, naj dovede ruski narod do vedno večje sreče, blaženosti in slave i do svobode one narode, ki še po njej zdihujejo.

Ljudski popis v Trstu in Slovanstvo.

Naš magistrat, počasen kakor je bil vedno, ko mu je bila dana prilika, Slovence moriti, a hiter, kakor blisk, ko se je bilo bati, da bi utegnoli Lahi kaj zgubiti, izdal je še le konec zadnjega tedna glavni podatek ljudskega popisa. Iz njegovega poročila nam je le to še znano, koliko prebivalcev ima Trst z okolico, in da se ljudstvo v obmestji in okolici zelo množí, pa tudi v samem mestu raste, če tudi od leta do leta manj.

Da v tem podatku ne nahajamo še števila našega prebivalstva po narodnosti, temu se prav nič ne čudimo, saj nam je dobro znano, da magistratu doslej ni bilo še mogoče resnične ali neresnične statistike o tem podati Resnice o tem tudi nikoli ne zveemo, dokler ostanemo naše razmere take, kakoršne so zdaj, in dokler bo naš magistrat tak, kakoršen je zdaj. Magistrat je imel pri popisovanju glavno nalogo to, da povzdigne italijansko narodnost do najvišjega števila. I to se mu je tudi posrečilo, saj pa je imel tudi podporo od vseh tistih strani, ki bi lahko kaj vplivale. I kedor vé, da je magistrat v Trstu vsomogočen, tudi se nič ne bo čudil, ko bo v nekaterih tednih bral, da je v Trstu najmanj 90% Slovencev vpisanih mej trde Italijane, in v okolici toliko, kolikor je bilo le mogoče. Mi smo o tem uže marsikaj poročali, a magistrat nam še nikoli ni poslal nobenega popravka; to pa je dokaz, da so bila naša poročila vselej resnična, ker sicer bi nas bil magistrat lahko klical pred sodbo. A tudi tega nikoli ni storil. Tudi danes nečemo o tem več govoriti, kaj pomaga pridigovati gluhim ušesom, naj bodo ti uže pri magistratu, ali še

pri katerej višje gosposki; le našim rojakom, našim rodoljubom — tudi teh poslednjih je več vpisanih mej Lahe! — Človeka res boli srce, ako vidi trdega, na slovenskih gorah rojenega Slovence, premožnega moža, ki hodi v slovenske družbe na večer, katerega sinovi ali hčere plešejo tudi v čitalnici, pa vpiše, ali iz bojazni do magistrata, ali iz gole neumnosti sebe, vso svojo rodovino, vse svoje delalce za Lahe, ali Nemce! In tega ni storil eden, ali dva, tacih ljudi je v Trstu vse polno. Kaj je tega krivo? Nič druzega nego plitvost v izobraženju in bojazen, da bodo imeli manj zaslužka, ako se ne vpišejo za Italijane, ali Nemce.

Pa tudi o tem se strašno varajo, ter delajo le Lahom i Nemcem v dobiček, sebi pa v veliko škodo.

Kedor ne pozna Trsta, rekel bi, da tega nikakor ne more verovati, i da ne more biti resnica, kar smo tu pisali.

In vendar je prav čista resnica. Pri nas so uže take razmere. — Da nas ne bo kedo na laž postavljaj, omenjamo le nekaj malega, ker prostor nam v časniku ne dopušča temeljite razprave. Prašamo najprej, kakove narodnosti je v Trstu srednji stan? — srednji stan je povsod merodajen, ker on je prava podloga državi. — V Trstu je srednji stan do malega slovensk. — Kamor koli prideš, skoraj povsod najdeš skoraj same Slovence; skoraj vsa obrt je slovenska, najmanj osemdeset od sto; hodi v prodalnice, k usnarjem, ključarjem, kovačem, mlinarjem, rokovičarjem, in kamor koli hočeš, povsod so skoraj sami Slovenci, ne le delalci, ampak tudi gospodarji. Vsi ti so prišli v Trst kruha iskat i ker so bili marljivi, zato so ga tudi dobili; mnogo njih je obogatelo; vsi govoré slovenski, malo pa je tacih, ki se zavedajo dobro svoje narodnosti, malo pa tudi tacih, ki bi „irredenti“ bili pali v naročje, če tudi so se nekateri dali iz zgle neumnosti oslepiti, nikakor pa ne iz hudobnega namena, (da je par rojenih Hrvatov irredenti na čelu, to vé vsak). Dalje nahajamo mej srednjim stanom v Trstu še več Čehov in nekaj Nemcev, ki se pečajo z obrtnijo; Italijani nemajo v obrstvu posebnega pomena v Trstu, oni prodajajo le svoj „maroni“, „lastre“, „petorale“, tolejšo prav leno po cestah kamenje, delajo lačni v Trstu prepire, da jih izganjajo domači delalci, ker niso nič vredni; magistrat pa jih po mogočesti podpira, ker so patrijoti. —

V srednjih stanovih bo imelo naše delalsko društvo še veliko posla, i to velekorično društvo se razvije, ako bo njegovo vodstvo znalo ga voditi, tako velikansko, da bo delalo sonco vsem drugim društvom; to društvo, če potegne slovenske delalce nase, potegne nase tudi njihove gospodarje in ti gospodarji preobrazijo tudi mestni zastop. — O tem velepomembnem društvu bomo

PODLISTEK.

Odlomki iz mojega dnevnika.

(Spisuje Samovč.)

(Dalje.)

Nič se ni videlo, puške smo imeli nabite, za vsak primerljaj pripravljene; tako smo korakali po poljskih potih v črno noč. Po potu sem, ker sem uže bil višji lovec, zvedel od civilno oblečenih gospodov in lajtenanta, da gremo lovit conteja X., silno bogatega, prvega lombardskega plemenitaša.

Nismo še polu ure korakali, ko pridemo na lepo cesto in precej potem v krasen park. Tu se ustavimo, tibo je dal povelje lajtenant, da smo obkrožili krasni grad in postavili tesno stražo, čim katere bi ne bil mogel nobeden od nas ven iti. Ko je vse to izvršeno bilo, dobil sem nalogo z 12. loveci iti v grad ujet in odpeljat grofa X. Držal sem se ostrih ustmenih sporočil, pri vratih je čakala straža še drugih 12 mož, oba gospoda in lajtenant. Postari navadi je kladivo na vratih bilo, trikrat dobro udarim, in takoj se oglasi v veži nekdo; moj tovariš je zahteval, naj odpro in takoj se je zgodilo. Dva strežnika v livreji sta spremila mene in lovec v gorenje prostore, bila sta

prepadena, bleda, slutila sta nesrečo, da bosta svojega gospoda zadnjikrat videla. Palača je bila bogato opravljena, stopnice iz belega mramorja in rudečim žametom položene, vse je bilo pozlačeno, povsod pravi orientalski lišp.

Počasi stopamo k višku, jaz ukazem lovecem, naj tu ostanejo in pazijo na vsako stvar, ako bi jaz napaden bil, naj mi hitro na pomoč priskočijo; piščalka je bila vedno pri roki, da zapiskam. Vrata odpro strežaji in razprostro teške svilne zastore, lepa, po lepem svečniku razsvitljena dvorana me je kar osupla, da sem pri vratih postal. Puško trde v roki držéč stopam v drugo in tretjo sobano. — Grof ni nič vedel o našem prihodu, nič ni slutil strašnega pohoda oboroženih gostov. Jaz sem se oziral na levo in desno, da me kak vrag zavratno ne napade, zatoraj sem se vrnil in zaukazal dvema lovecema, naj čakata v dvorani in dobro pazita na mojo varnost. Strežnika me potem peljeta v krasno sobo dalje, — vrata se odpró in — ganjen zagledam gospoda v najlepših letih in mlado, jedva dvajsetletno gospo z ljubeznjivim dveletnim sinkom v naročji. — Tihota je nastala — gospod je obstrnel kakor od strele zadet, seže nazaj po nekaj, pa uže tisti hip obstoji, gospa milo zajoka in v medlevice pade. — Služba me je vezala, storiti sem moral, iz za prs iz plašča izvedem dekret ter ga mu podam. Oba služabnika se priklonita in otideta v drugo sobo ter pozvonita strežjakom grofice. Žalosten prizor se začne, v svojem življenju nisem nikdar toliko čutil, ko

tisti večer, srce mi je krvavélo, gledati mlado grofico in lepega grofa, dobro vedoč, da se zadnjikrat vidita, da je za vselej minola nju sreča; pri vsej velikanskej bogatiji in blesku sta bila siromaka usmiljenja vredna. —

Nad Italijani naj se vzgledujejo mrzli naši narodni bogataši! omenjeni grof je žrtvoval vse za svoj narod, za zedinjenje Italije je dal življenje. — Služabnice so grofico okrepčale z dišavo, postalo je vse mirno, strežaji so pokukovali iz za zastora, jaz sem bil na oprezji in na vse pripravljen.

Grof me nagovarja, če je v mojej moči, naj ga pustim, obdarim vas — tako mi pravi — da boste imeli vi in vaša rodbina za vse čase vsega dosti. Na vrt so majhna vrata, do tam pridem po skrivnih stopnicah i. t. d. Grad je obkoljen, odgovorim, uiti vam ni mogoče. Človek se v takih stroteljih bojuje z dolžnostjo in sreem, ko vidi toliko srečo pred seboj in toliko nesreče ob sebi, srce se mu trga? Toda poklic moj, služba moja in kazen stopili so mi živeje pred oči, srce je vtrdólo. Grofica, kateri je vse raztolmačil, kar sva se menila, pride zdaj do mene, oklene se me okrog kolen, prosi me, kaže na sinka in mlo joka — Jaz sem se zopet ves premenil, gledati to usmiljenja vredno lepoto pred menoj ter mi obečati vse na svetu — imela, je oči, katerih pogled je bila knjiga najmilejih stvari. Zdihovala je, jokala, prosila, meni so solze po licu igralé, srce mi je pokalo, govoriti nisem mogel. Še enkrat me stisne, zdaj se nje

komolec puške dotakne, zagrmelo je, da so okna zazvenela, vojaci prihite v sobo, bodala grofu na prsi nastavijo, misleč, da je upor. —

Pred gradom je nastal hrup, 12 lovecev prileti v dvorano z nasajenim bodalom; puške k nogi! sem zakričal in zopet je bil mir. Grofica je puško, katero sem v levi roki držal, nevedoma sprožila, krogla se je v strop vsadila in nastal je nemir, ki me je otel iz žalostnega stanja. Odmaknol sem desno roko, katera je slonela na črnolasi glavi, gospa je bila v omedlevicah; jaz prosim vlijudno grofa, katerega so vojaki obstopili, naj gre, čas je hitéi, ure so bile štete. — Obupno stopi grof pokonci, čelo se mu je zjasnilo, narodni značaj ga je ojačil, za narod; si je mislil — naj bode. — Dovolite mi, da se poslovim, reče grof ganjen; vzame lepega sinka ter ga poljublja rekoč: kadar pojde za domovino, ne štédi krvi, več ni mogel govoriti.

Grofica, vsa bleda, nasloni se mu na prsa, on jo tolaži, da se k malu vrne, če tudi je dobro vedel, da je to zadnji objem in zadnji poljub — ona ga ni hotela pustiti, oklenola se ga je, jako sem jo prosil, naj nas v službi ne zadržuje, padla je na naslanjač in tam smo jo pustili mej strežnicami omamljeno in zgubljeno v obupnosti.

Grof je mirno korakal po salonih na stopnice in iz grada, podaril je pri odhodu zlato uro strežaju z besedami: To vzemi v spomin. Strežaja so solze polile, poljubil je grofu roko

k malo več govorili; mi smo uže zdaj uverjeni, da prav naše delalsko društvo lahko Trst predrugači tako, da bo on v resnici slovensko mesto, vredno imena najzvestejše mesto. — Kakor voz na neukretni cesti, obrnoli smo se tudi mi nekoliko v stran, ali naši rodoljubi nam gotovo tega ne bodo v zlo jemali, ker smo govorili ožbično resnice v dobro milega našega naroda. Zdaj pa moramo navesti nekoliko števil, koliko je ljudstva v Trstu in njegovej okolici; to smo dolžni sporočiti uže zaradi tega, ker vsak mora od nas to zahtevati i ker smo dolžni našemu ljudstvu resnico poročati. Današnje uradno naše poročilo utegne tudi resnično biti, zato pa niče ne ugovarjamo; prihodnje uradno poročilo pa bo gotovo zelo neresnično, zato smo mi uže danes ugovarjali ter mu bomo prihodnje še bolj. Pri popisu ljudstva v Trstu in okolici je prišel tržiški magistrat po zelo dolgem računu do teh le števil: V Trstu in njegovej okolici je prebivalcev:

Okraj	moških	ženskih	skupaj
I.	5304	6474	11778
II.	10096	10835	20931
III.	7377	8946	16323
IV.	5974	6859	12833
V.	10580	10829	21409
VI.	6554	6797	13351
VII.	3040	3048	6088
VIII.	6662	6896	13558
IX.	5451	5928	11379
X.	2860	2873	5733
XI.	2502	2497	4999
XII.	1471	1480	2951
Skupaj	67871	73462	141333

Ako primerjamo uredska štenja v letih 1837 in 1869, nahajamo te podatke:

	1880	1869	več	%
Mesto	72005	70274	1731	2.3
Predmestja	61378	45540	15838	34.7
Okolica	7950	7284	666	9.1
Skupaj	141333	125098	16235	14.8

	1837	več	%
Mesto	64096	6178	9.6
Predmestja	34519	11021	31.9
Okolica	6092	1192	19.5
Skupaj	104707	18301	17.5

Tu se na prvi pogled vidi, da so se pod okolico šteje le vasi na Krasi; ker pa tako imenovana predmestja spadajo vsa v okolico, zato ima ona v resnici 69328 prebivalcev, tedaj ne dosti manj od mesta. Vidi se tudi, da se v okolici ljudstvo zelo i vedno bolj, v mestu samem pa malo i vedno manj množi.

Kranjski deželni zbor in vlada.

Znano je uže našim bralcem, da se kranjski narodnjaki ne vdeležijo prihodnjega deželnega zbora i da bo zato vlada primorana zbor razpustiti toliko bolj, ker je deželni glavar premeščen na Dunaj in zatoraj v zboru ne bo načelnika i tudi ne njegovega namestnika. O tem se z Dunaja piše Politiki to le: Poleg češkega i moravskega deželnega zbora spada tudi kranjski deželni zbor med tiste, o katerih živo želé prebivalci i tudi poslanci, da se razpusté. Če so tudi narodni kranjski zastopniki v klubu desnega središča ter je grof Hohenwart sam kranjski poslanec, vendar se v tem klubu ni govorilo o osodi kranjskega deželnega zbora, ampak to nalogo imajo slovenski poslanci sami brez klubovega vpliva. Njihova prizadevanja niso imela določene nastopke, in grof Taaffe, ko se mu je ta zadeva poročala, ni imel dosti volje, zah-

tevanju slovenskega ljudstva i njegovih poslancev ustredi, vendar pa se je mej tem njegova menitev nekoliko promenila. Narodni zastopniki so namreč uže dostikrat i dovolj jasno izrekli, da se tega deželnega zbora ne vdeležé več, in vladi v tem primerljaji, tudi ako bi hotela, ne bo več mogoče imenovani, po izstopu narodnih poslancev za silo sklepeni deželni zbor še dalje puščati, da sklepa.

Pa še nekaj družega je, kar vlado naposled prisili, da kranjski deželni zbor razpusti, če tudi ima zdaj še pomisljke. Grof Taaffe ima namreč predobro misli, on se nadeja, da se po srečno izvršenem državnozbornem zasedanju protivniki, katere ima vlada še v uradnih krogih, počasi spokoré, in ko se prepričajo, da vlada trdno stoji, nje trdno oklenejo. Pri posameznih uradnikih se to res utegne zgoditi, večina pa je na prejšno sistemo tako prirastla, da bo vlada morala strune prav krepko napeti, da jej zabiči, kake dolžnosti ima. Govori, kakoršne govorita c. k. služabnika Sues in Boer v poslanski zbornici, zelo spriduajo c. k. uradnike, in vladi, ako bo v resnici hotela, da se je oklenejo uradniki, ne ostane družega, razen krepke dejanja, primorana bo dati nekoliko izgledov. Ker dobre volje nemajo vsi uradniki, kakor grof Taaffe misli in so taki ljudje, kateri se s kaznijo lažje pridobé, nego če se jim kak dobiček oboča. Mi nismo prijatelji preganjanja uradnikov, in prav zato pripravljamo tiste korake, s katerimi se lahko doseže prav to, kar s preganjanjem. Na Kranjskem je bila največja zaslug uradnikov, da so sedanjí, naravnim razmeram nasprotujoči deželni zbor ustvarili. Ako vlada tega zbora ne razpusti, tedaj se uradnikom misel vkorenini, da so ravnali prav i po volji sedanjé vlade, ki se daje le sem ter tja suvati, da more stopiti zopet na pot prejšnje liberalnosti. Koristno bo tedaj vladi samej, da se izogne mrzkemu preganjanju uradnikov, ako kranjski deželni zbor razpusti i pri novih volitvah izjavi uradnikom jasno svojo voljo.

Politični pregled.

V budgetnem odseku je poročevalec Henrik Clam Martinic 8. t. m. predložil proračun za leto 1881. Po tem proračunu bo letos 409,645,994 gld. dohodkov, in 463,094,304 gld. stroškov, tedaj 53,448,310 gld. primanjkljaja. V stroških se nahaja 20,680,000 gld. dolga iz leta 1878, ki se ima letos platiti, tedaj znaša redni primanjkljaj 32,848,310 gld. in toraj bo treba zopet dolgove delati. Poročevalec je pri tej priliki razvil finančni program ter kazal pot, kako bo mogoče priti do ugodne razmere mej dohodki i stroški. Se samo štedljivostjo se to ne more zgoditi, treba je, da se davki nalagajo pravičnije, nego doslej; realni davki so previsoki, ljudstvo preveč trpi, mnogo premalo pa plačujejo bogataši; posebno i nujno je potrebno, da se vredé posredni davki, ker po dobri i pravičnej urdbi bo manj stroškov, ali mnogo več dohodkov. Da uže letos ta vredba ni bila mogoča, krivo je to, ker je finančni minister še premalo časa na krmlju, da bi mogel to velevažno i težavno delo izvršiti; pričakuje pa od njega, da uže prihodnje leto to doseže. Tudi to je grajal, da se proračun vsako leto zakasni ter nasvetoval, naj vlada uže prihodnje leto predloži proračuna za 1882 in 1883.

4. t. m. se je sešel v Sarajevu bosniški deželni zbor (medslis), njegove ude, katerih je 16, imenovala je deželna vlada. Njegova naloga je, svete dajati o taci rešeh, katere mu vlada predlaga i naznanjati prošnje in tožbe prebivalcev; govori se, da sproži te le stvari: vredbo zemljiške lastnine, tožbo zoper mnogo uradnikov, ki nepostavno delajo in žalijo verske čute

prebivalcev, nastavljanje domačinov v državne službe, kontrole pri pobiranju davkov, rešitev mnogih uže davno visečih pravnih glede zemljiške lastnine. Ta deželni zbor tudi izreče cesarju zahvalo za mnogo dobrot, katere je storil Bošnjakom brez razločka vere.

Novi zakon o davku za zadrage je razglašen. Olajšav je mnogo; dohodninskega davka pridobitne in gospodarske zadrage in založnice ne bodo plačevale, če njih letni čisti dohodek ne znaša 300 gld. od 300 do 1000 gld. čistega dohodka se obložene s tremi desetinkami od 1000 do 2000 gld. s petimi desetinkami, pri večih čistih dohodkih pa s polnim davkom. Ta zakon je veljaven tudi uže za leto 1880.

Zemljiški davek in hišni davek ste dve stvari, ki delate večini državnega zbora silne težave in bati se je bilo, da eno ali drugo teh prašanj podere ministerstvo i levičarje na ministerske stole posadi. Zoper hišni davek so posebno tirolski poslanci; ker na Tirolskem sedaj tega davka ni bilo, zato se ni čuditi, ako se mu upirajo, davkove reči so celo koeljive. Poslanca Oelz in Depauli sta zaradi tega davka celo iz Hohenwartovega kluba stopila. Vendar se je ta stvar tako poravnala, da desnica naposled zmore.

V silno važnej seji poslanske zbornice dne 11. t. m. se je namreč sklenelo z 173 proti 160, da se o tem načrtu priede v specialno debato, kar kaže, da bo načrt v glavnih točkah sprejet. Poslanec Greuter se je pri tej obravnavi posebno odlikoval, rekel je, da bi prišli Tirolci z dežja pod kap, ako ne bi glasovali za predlogo, ker potem bi liberalci uvedli ta davek in pri tem brezobzirno ravnali.

Ta seja pa je bila tudi zelo važna še na druge dve strani. V njej je namreč poslanec vitez Schneider v imenu vseh slovenskih, mnogo čeških in nemško konservativnih poslancev interpeliral pravosodnjega ministra zaradi prepovedi rabe slovenskega jezika v sodnih ab slovenske zemlji. Povod tej interpelaciji je dal uže zadnji omenjeni odlok najvišje sodnje, ki je izrekla, da je na Kranjskem edini nemški jezik sodniški jezik. — Radovedni smo na odgovor pravosodnjega ministra, če tudi smo uverjeni, da bo ugoden i da minister dá sodnijam ukaz, da morajo slovenske vloge v slovenskih deželah sprejemati in v slovenskem jeziku reševati.

Ta seja pa je imela še veliko drugo pomembo. Grof Coronini je doslej še vsako sejo odprl točno ob 11. uri. A ta dan je bilo uže 11^{1/2} i vendar ga še ni bilo. Zato se je začelo v zbornici nemirno gibanje, i slutilo se je, da se pripeti nekaj posebnega. Zdaj stopi prvi prvosodnikov namestnik, dr. Smolka, k načelnikovemu sedežu, pozvoni ter izreče, da je seja odprta, pa nič ne pové, zakaj je iz nje ostal grof Coronini. Nemir se počasi poleže. Predno pa se preide na dnevni red, vstane dr. Smolka rekoč, da je od grofa Coroninija prejel pismo, ter ga izroči perovodju dr. Celakovskemu, da ga prebere. V tem pismu se grof Coronini odpoveduje načelništvu zato, ker je iz zadnjih dogodeb v zbornici izprevidel, da nema več onega zaupanja, vesled katerega je bil soglasno izvoljen za prvosodnika. Desnica je temu oporekala, na levici pa so se videli preplašeni dolgi obrazi.

Tako je izgubila levica poštenjaka i najboljšega moža. Ker se je grof Coronini odpovedal prvosodništvu, moral se je odreči tudi poslanstvu. Da ga pa veliki posestniki na Goriškem zopet izvolijo, o tem ni dvombe.

11. dan meseca marca je tedaj v parlamentarnem in državnem avstrijskem živenu veljopomenljiv; desnica je dobila dve odločevalni bitki, levica pa je zgubila — tri.

Za prvosodnika je bil zadnji ponedeljek izvoljen dr. Smolka z 184 glasovi, levičarji so dali glasove Rechbacherju, ki je z 146 propal. — Tako je tedaj morala levica odstopiti prvosodstvu desnici, katera bo tudi znala njegovo

čas varovati toliko bolj, ker je je tudi varovala prejšnjemu načelniku, če tudi ni bil vzet iz nje srede.

Tudi v gosposkej zbornici je bila uže dvakrat, 8. in 9. t. m. ustavoverna stranka pobita. 8. t. m. so bile v tej zbornici na dnevnem redu peticije zoper novi zemljiški davek, o katerih je poročal baron Tinti; pri glasovanju pa je padel njegov predlog in avtonomisti so z večino 5 glasov peticijo zavrgli. Ta prva zmaga avtonomistov v gosposkej zbornici je morala silno pobiti ustavovence, ker v svojih časnikih tako jadikujejo. 9. t. m. pa je ustavovorni odsek nasvetoval neko spremembo pri ugovorih zoper novovrejeni zemljiški davek, pri glasovanju pa je predlog zopet padel, kar je ustavovence še bolj prestrašilo. Schmerlingov „smir“ ne pomaga več.

Na Macedonskem Turki tako proganjajo Bolgare, da ti v celih krdelih begajo v Rumelijo. Rumeljska vlada je tedaj opozorila velesile na to ter dostavila, da je ljudstvo uže tako razburjeno, da se je bati splošnega upora zoper Turke.

Zadnja poročila iz Carigrada trdó, da se je turška vlada o grškem prašanju nekoliko udala, ker hoče odstopiti Grkom kos Macedonije. Izreka se upanje, da se mir ohrani. Mi nemamo vore na mir.

Angleži ponujajo Boercem mir ter obečajo popolno neodvisnost onemu delu transvaalske dežele, kder prebivajo Boerci, ti bi ostali le imensko pod angleškim varstvom. Boerskih vstavev vodji bodo pomiloščeni, gledá južno afrikanških domačih rodov pa bi se sklenola posebna pogodba.

Novoizvoljeni načelnik severne ameriške republike, general Garfield, prevzel je svojo službo 4. t. m. Amerikanski časniki ga hvalijo, da je pošten in bistroumen. Tudi stari načelnik Hayes je bil vesten mož in dober gospodar. Amerikanci so mu pri odstopu podarili 100,000 dolarjev.

Ruski car, o katerega umoru poročamo na prvej strani, zagotovil je malo dni pred svojo smrtjo v priaznem pogovoru škofa Berensneriča, da se v prav kratkem času povrne prijateljstvo mej rusko vlado in vatikanom, rekel je, da je odpustil poljskej duhovščini, ki se je vdeležila vstaje leta 1863. Poljski duhovniki se pomiloščeni vračajo v svojo domovino.

DOMAČE STVARI.

Alla spettabile Presidenza del comitato d'azione pello Alpi Giulie. Pod tem naslovom nam je došla iz Prage neka v Milanu tiskana čobodra, v kateri razglaša „il comitato segreto“ v Poreču neko pismo nekdanjega kastavskega tajnika Cudra. Ne vemo, kaj je prav za prav prozročilo to — oslarjo — drugače te irredentarske čobodre ne moremo imenovati —; mogoče, a ne zelo verjetno, da se je Cuder hotel maščevati, mogoče, da je Cuder to pismo res pisal, pa je po naključju prišlo v nepravne roke, mogoče tudi, da je le mistifikacija. Vsa stvar pa se nam ne zdi vredna, da bi več o njej poročali.

Fr. Svetličič † je umrl 22. februarja v Ljubljani. Pokojnik je bil nekdanj kaplan na Vrhniki, potem župnik v Sorci in Godoviču, zadnji čas pa v pokoji. — Svetličič je bil eden izmej najboljših pesnikov in želeti bi bilo, da se njegove pesmi, katere je priobčil po Novicah, Glasniku itd. zberó i na svitlo dadó. O tem možu velja Horacijeva beseda: „non omnis moriar“.

Ribji lov v Jadranskem morju. Iz Rima se poroča, da se je tam podpisala mej Avstro-ogersko in Italijo sklenena pogodba zastran ri-

in jokajoč zdihoval, ko smo mu veleli, da grofa nihče spremeni ne sme.

Kedor ni videl stojne sodbe, ne more si misliti, kak vtisk napravi ta strašna sodba. Dva bobna drug vrh družega sta miza, na enega sede vojaški sodnik, in na tej mizi razgrne sodnik malo listin, katere prebere, napravi sodbo, sodišče je iz oficirjev in višjih oficirjev, v silo celo z svinčnikom piše. Vojaški stražijo ujetnika vsak uže sluti izid sodbe, kompanija mora dati 6 dobrih strelecov, uže so odbrani in imajo puške nabite. Vojaški sodnik prečita zatožencu razsodbo, častniki potegnejo meče, palico sodnik prelomi in mu je pod noge vrže, bobnar odbobna konec njegovega živnja, v malo trenutkih puške za kakim zidom poknejo in — na tleh leži še pred malo ur prvi plemenitaš dežele. Tako se je godilo z grofom X. Trdno je stal, ko mu je vojak oči zavezal, ni hotel pokleknoti, vskliknil je: *Evviva la patria!* še pred smrtjo, kajti domoljubje ga je v težavah podpiralo.

Pod nesrečnim vojskovodjem Giulajem smo morali na novo prestopiti Pad, ako smo hoteli proti severju; Giulaj ni bil vojniki, ampak on je bil salonski mož. Kedor ni še duhal prahu in ni čul zvižganja krogel po zraku na bojnem polju, ne more biti vojskovodja. To je bilo krivo, da je Avstrija zgubila Lombardijo in toliko tiseč krepkih mladenčev. Daleč tam so se videli švicarske planine in gore, ko smo se bližali reki Tičin, katero smo prestopili 29. aprila na vojskih mostovih. Onkraj reke smo bili še

enkrat prisega opomnjeni in morali smo tri prste na zelenem travniku k nebu povzdignoti; marsikteremu je pri tej prisegi mraz po hrbtu mrgolel, kajti reči moram, da je prisega pred bitvijo nekaj strašljivega, ona človeku, če je tudi srčen, pretrese živce ter mu glavo strezne. Vsi smo bili otožni, le Stupica je burke uganjal. Uže ko smo čez most na čolnih korakali, zalehtaval se je kakor bi hotel v vodo skočiti, most se je zibal in vil pod nogami, da je vseh groza bilo marširati čez veliko globoko reko, katera se je tiho, a naglo valila proti Padu. Kar naglo vstane krehot, Stupica je zgubil klobuk, ko ga je pa hotel z roko vjeti, sunil ga je po nesreči, da je čez most v vodo pal. Pijonirji sežejo z veslom po njem, toda prepozno, odpeljal se je po vodi, veter je igral z peresi, kateri so še suhi bili. Stupica je utihnil, Flašman pa se pridruševal, kakor bi bil smreke podiral, ter mu obečal nov klobuk.

Vedno dalje smo prodirali v sardinsko kraljestvo, naš bataljon je bil pozvan h klatečemu krdelu. (Fliegendes Corps), katerega je vodil izvrstni general Urban; držali smo se večidel pod švicarskim gorovjem, kamor se je Garibaldi se svojim prostovoljnim krdelom vgnajzdil in namerjaval v Milan udariti avstrijske armadi za hrbet, kajti vzel je uže Komo in Varese ter je pretil Milanu. Zdaj so začeli še le teški dnevi, jaz neizkušeni 19 letni mladenič nisem bil vajen vojskih muk taborovanja v vojni, nisem še duhal praha, treba mi je bilo še

krsta v ognji, to je poskusiti prvo bitko. Šli smo neko jutro rano proti Komu, naš bataljon je bil na levem krilu, tiho ko mrtvaški spreved smo korakali, prepovedano je bilo celo govoriti; večkrat smo so ustavili, sprednje straže so se tiho necemu trgu bližale i ni še bilo solnca na nebo, ko smo preiskali trg „Appiano“, po naše „Počasí“, zdelo se mi je za resno počasí, kajti major ni hotel verovati županu, katerega je k sebi poklical in izpraševal o Garibaldincah; preiskali smo vse hiše, celo cerkev in visoki zvonik. Stupica je uže pred večerom svojemu trebuhu v plašč govoril, da bo jutri sit, kajti prejšnji dan nisimo nič menaže kuhali. Sardinski kmetje so odgnali živino in kar jo je še ostalo, bila je skrita ali pa ni bila za rabo. Natotali smo remene, da želodec ni krulil. Stupica je trdil, da ima lačnomor na svojem pasu, rekel je, da še ni nikdar do tiste luknje zaponu prišla, da se boji, da se mu zgornji del života odlomi, tenak je bil ko „frajla“, a vendar ga ni zapustil humor.

V Appiani je Flašman v nekej kavani raz steno potegnol velik zemljevid in ga na hrbtu mej maršem nesel, rekoč da je „generalslebler“.

Imel je okrog sebe same „primeđuševce“, kateri so mesto Giulaja vojni načrt kovali. Zemljevid je bil dober, zato sem ga jaz kupil od Flašmana za vrček kratkega, to je žganja, ki smo ga v prvej vasi popili. Stupica je znal tudi za dušo dobro skrbeti, vedno je ponavljal, da

mora človek želodec in trebuh napasti, potem gotovo duša ne uide. V tej družbi je bil tudi Berkin Palčić, ki je znal brez denarja dobro kupovati, ako se je le ganil, uže se ga je kaj prijelo ali mu kaj v žep palo. Držal se je tako nedolžno, ko voliček. Vojaku ni nič ukral, civilistu pa ni zopet nič pri miru pustil. Imel je žepa pri plašču raztrgane, da je lahko spodaj shranil kako stvar, katera ni pošteno v plašču prišla. Marisikatera kokoš je bila v Palčićevem plašču skrita i se potem v kotlu za menaže kuhala. Ako je šel v prodalnico kaj kupovat, vselej je toliko prinesel, kolikor se je spraviti dalo. Nekega dne gre kupovat svojemu tovarišu lulo, ko v prodalnico stopi, pregledal je na hip vse in precej preračunal, kaj bo za njega. Ukazal je trgovcu, naj mu zvezek lul pokaže. Odvezal jih je pa rekel, da mu niso po vsi ter pokazal visoko v skladovnici na lule druge vrste. Mej tem, ko je prodajalec z lestvijo zvezka iskal, nabasal si je Palčić žepa in ročno povezal lule v zvezek, kakor bi bil kak komis. Več zvezkov lul je pregledal, predno je eno kupil, da si je lahko nabasal vse žepa, potem pa je še malo mrmral, da je drago in otšel. Domu prišedši je izložil svoj plen na razgled in potem je daroval semtertja katero komu, ki je potreben bil, za plačilo ni tirjal nič družega, le grašpa, to je bilo neko zeleno žganje, katero je rad pil i so mu ga tovariši radovoljno plačevali.

(Dalje prih.)

bjege Iova na jezeru Garda. Ali se našim ribičem k malu ugodna pogodba sklenu, to se ni znano, ko kaj natančnega o tem zveemo, poročimo.

Kranjska hranilnica je oskrbovala v letu 1880 premoženja za 15.807.153 gl. za 989.881 več, nego v letu 1879 Denar se je posejeval po 5°, od vlog pa so se plačevali 4°. Čisti dohodek znaša 90.812 gl. Za občno koristne in dobrotelne namene se je določilo 11.220 gl.

Hrvatsko narodno kazališče (gledišče) bodo v Zagrebu zidali. Uže se je za to osnoval poseben odbor, kateremu je na čelu sekejski šef dr. Marijan Derečin.

Dohodki iz vžitinskega davka v Trstu za vino, pivo, spirit in meso so znašali minolega leta 2 milijona 535.632 fl. Ker je bilo stroškov 279.692 fl, ostane čista svota 1 milijon 768.018 fl; to je za 52153 fl. manj, nego v letu 1879, — dokaz, da blagostanje pojema. Samo *spirit* se je lani nad 400 hektolitrov več porabilo, kar je žalostno znamenje, da nižje ljudstvo čedalje bolj sega po — strupenem „šnopsu.“

Čudno ribo so ujeli laški ribiči v danu morja v Kvarneru. Meri 2 metra in tehta 150 kilov. Rujave umazane barve je na hrbtu, po trebuhu črno lisasta, ostre kože in ima od repa do glave neke vrste ščetine. Glava je velika, majhne oči in gobec oborožen z eno vrsto zobov kakor žaga. Naši ribiči jo imenujejo „*rod*“ in je jako redka žival. —

Mrtvo so našli v postelji neko 40 letno dekle, ki je prej zvečer zdrava šla spat. Policija preiskuje o tem slučaju. —

Priljaga ukradena je bila neki pevkini, ki je iz Pulja v Trst prišla; dala je je nekemu tam čakajočemu, da jo z njo nese, ta se je pa v gnječi zgubil in takoj šel v staro mesto, tam odprl kovčeg in javno na ulici robo prodajal, kder ga je pa policija kmalo zasačila. —

Baron Kraus, državnega sodišča načelnik v pokoju, umrl je 5. t. m. na Dunaju. Bil je od leta 1857 pravosodni minister. Mož je nekak 91 let.

Spominek dr. Razlaga, kakor poročajo „Novice“ postavila je njegova soproga. Spominek je iz marmorja, 3 metre visok in ima napis: V domu Gospodovem naj bi prebival dr. Jakob Radoslav Razlag. 12. julija 1826 † 5. jun. 1880. „Kdor dušno živi, ne umrje.“

Trgovinski minister in domača obrt. Vodstvo Elizabetne železnice je hotelo naročiti na inostranskem 15.000 ton železničnih šin. Trgovinski minister, baron Pino, pa je naročbe ni hotel dovoliti ter ukazal, da se imajo pri avstrijskih obrtnikih naročiti ter tudi še drugih 20.000 ton naročil za državne in od države podpirane železnice. Tako je prav, domača obrt naj se podpira.

Prošnjo za predelsko železnico do ministrskega sveta so podpisale občine Tolminskega, Bolškega, Cerkljanskega in Kanalskega okraja, državna poslanka dr. Tonkli in vitez dr. Pajer pa sta jo izročila grofu Taaffeju. Druge železnice skoz slovenske dežele do Trsta je res zelo potreba, ker tiste olajšave, katere je dovolila južna železnica, bodo le nekaterim nekoliko v korist, ljudstvu sploh pa bo s temi le malo pomagano.

Ugovori zoper novotvorjeni zemljiški davek so razpisale deželne komisije, kolikor nam je dozdaj znano, le za dobo 45 dni in se tedaj niso ozirale na predzadnji omenjeni sklep dotičnega državnozbornskega odseka; omenile so le, da se obrok utegne podaljšati. Naj se tedaj požuri vsak, kedor meni, da se mu je krivica zgodila.

Vestenekovo oknopobljanje. „Slov. Narod“ je prinesel vest, da je državno pravdnništvo v Ljubljani ustavilo tožbo zoper njega, ker ni našlo „slabega namena“, ampak le predpustno burko. — Tukaj v Trstu je bilo tudi dosti predpustnih burk, ali take ni bilo nobene, da bi kedo bil iz „dobrega namena“ okna pobijal. — Na Slovenskem smo pri tem takem v letošnjem predpustu za eno burko bogatejši. Državno pravdnništvo pa je potem objavilo, da se preiskava nadaljuje.

Tisoč in ena noč. Zbirka teh priljubljenih orientalskih pravljic, na slovenski jezik preloženih, izšel je v zalozbi pri J. Krajci v Novem mestu uže 11. snopič; cena vsacemu snopiču je 20 kr.

Slovenski jezik pri sodnjah nema nobene veljave več. Po razsodbah najvišje sodnje na Dunaju sta na Primorskem sodniška jezika italijanski in nemški, po drugih slovenskih deželah pa le nemški. Iz tega se vidi, v kakoj nevarnosti je — nemštvo in kako se Slovincem spolnujejo ustavne pravice. Tu so strune tako napete, da morajo popokati.

Nemški Schulverein hoče zdaj osrečiti kranjsko deželo, ker je sklenol svoje delovanje posebno na to deželo raztegnoti. Po kmetih menda dosti ne opravi. Mazal bo menda po malih mestih nemčurske učitelje, zato po treba tem na prste gledati.

Avstrijsko-ogerski Lloyd bo imel odslej nova pravila, tako glede osebja kakor glede trgovine. O tem se je te dni dogovarjalo pri ministru za zunanje zadeve. Mnogo se je razpravljalo o tožbah, ki se desle „Lloyd“ proti „Lloyd“ samemu, o živčeh in drugih rečeh. Če tudi se Lloydovi parniki od Trsta do Karfa dotikajo skoraj samih hrvatskih luk, vendar se je sklenelo, da tako imenovane polizze di carico ostanejo še dalje v italijanskem jeziku za vse cizlitaške luke od Trsta do Spiča, pa da se jim

ima dodati tudi nemški naslov. Po translitavskih, tedaj zgoli hrvatskih lukah pa se ima italijanskemu jeziku dodati — madjarski, ker brez tega jezika bi morje razdratelo gnalo strašne valove! Dalje od Karfa proti Indiji pa bo vse v angleškem in nemškem jeziku, le mornarji bodo, kakor doslej, govorili — hrvatski jezik, če se jim še ta ne prepove.

Ruski jezik. Višjim častnikom naše armade je bilo uže zdavnaj naročeno, naj se uče ruskega jezika in poroča se, da se ga tudi marljivo učé. — Ko smo mi pred nekaj leti omenili, da se nekateri Slovinci učé ruskega jezika, klicani smo bili k državnemu pravdnstvu; tam se je nam velelo, da moramo povedati imena onih, ki se uče ruskega jezika, i na vse zadnje so morali naši Rusi se priseci, da je res, kar smo bili povedali. Ne vemo, čemu je bilo vse to, le to nam je znano, da „Irredenti“ nič ni škodovali.

Ljudski popis v Idriji. Po ljudskem štenji ima Idrija 4171 Slovincov in le 127 Nemcev, in vendar tukaj vlada furor teutonius.

Tuljenje v Ljubljani. Dr. Schrey je v ljubljanskem konstitucionalnem društvu tako tulil zoper vlado, da se je skoraj zadavil. Ker je pa divjal v imenu družabnikov, ki so večinoma c. k. uradniki, povedala je „Laibacher Ztg“, da bi taki glasovi utegnoli c. k. uradnikom na škodo biti.

Veteransko društvo za Trst in okolice dela velike priprave za društvenega prapora blagoslavenje, ki se bo vršilo dne 24. aprila v Rojani.

Korsa pustni torek ni bilo, ker je dež kakor iz skofa lil, zatoraj pa je bilo na pepelnico pri sv. Andreju vse živo, vdeležilo se je nad 250 kočij, dve vojaški godbi ste igrale, bilo je polu Trsta zunan na sprehajališču.

Vojne ladije, fregati Laudon, Kustoca, korveta Friedrich in topničarka Sansago so zapustile tržaško luko ter odpule proti jugu, najbrže na Reko.

Znamenje časa, Grško dobiva še vedno konj in streliva, minoli teden je zopet odpeljal Lloydov parnik 300 madjarskih konj. Še vedno se izvažajo puške in Lloydovi parniki so večkrat samo za grško vojno naloženi. Iz Požuna je dobila Grška 20 železniških vozov potronov; to kaže, da ne bodo mirú, vse to Madjari radi podpirajo, ker je njih politika na Balkanu proti Slovincem; oni bi radi ustvarili drugo zagozdo enako Madjarskeje. —

Podria se je dvarnica, v kateri je bil naložen les in deske ter posula več težakov, kateri so tam delali. Tri so morali v bolnico prenesti, drugi so lahko poškodovani.

Nastopki pusta. Nek okoličan iz Grete se je preveč v liter zamaknol; ko je domu šel, bila mu je cesta preozka, če tudi je kakih 10 seznjev široka, ter se je pijan v morje zvrnol; bližnji mornarji so ga takoj izvlekli in je bil v bolnico odpeljan. Tudi nek sladičar iz Gradca je pal v veliki kanal, pa so ga mornarski krmanoš iz morja izvlekli; tudi ta je Bahusa preveč počastil.

Iz Ospe se nam piše: Tudi Ospa se je spomnila narodnjaka nadučitelja Leopolda Čveka, ki je 22. februarja umrl. Opravil je v. č. gosp. žup. Bartl 7 t. m. ob 8^u, uri v tukajšnji farneje cerkvi zadušnico, pri kateri je bila nazoča vsa šolska mladina z učiteljem Krapšem in dosti ljudstva. Roži so bile le kratke ure dane. Hitro je končal, ali veliko dovršil. Naj počiva v miru! Njegov spomin naj živi na veke med slovenski mi rojaki.

Otok zgorel. Iz Sežane se poroča, da sta predzadnji petek zakonska Anton in Terezija Urlič iz Dobravej pustila triletno hčerko samo doma, ter šla po svojih opravkih. Hčerka je splezala na ognjišče k ognju, obleka se jej je unela, opekla se je tako, da je drugo jutro umrla. — Zoper malomarna roditelja se je začelo kazensko postopanje. Ker se take nesreče tako pogosto godé, zato opominjamo vnovič roditelje, naj otrok nikoli samih ne puščajo; otrok nema pameti in nesreča nikoli ne spi.

Ugovori zoper zemljiški davek na Goriškem. Več zupanov in večjih zemljiških posestnikov se je dogovorilo, da se snidejo v Gorici, kakor središči goriške dežele, 14. aprila ob 10. uri zjutraj pri treh kronah, kder so pomenijo, kako jim je postopati pri ugovorih zoper previsoko vcejenjeni zemljiški davek. K temu shodu vabijo vse posestnike, da se ga v obilem številu vdeleže.

Sóče zadnja številka nam ni prišla v roke; zvedeli smo, da je bila zaplenjena potem, ko so jo goriški naročniki uže v rokah imeli.

Tribune. Izvrstnega, neustrajšivega zagovornika naših pravic imamo Slovani v novem dnevniku „Tribüne“, kteri na Dunaju izhaja. Večkrat donša tudi dopise iz Trsta. Obzalu-jemo, da ga še dozdaj nismo zaslediliv nobeni tukajšnji kavarni. Rojaki, zahtevajte ga odločno, in kavarnarji ga bodo morali omisliti!

Dar cesarjeviču Rudolifu. G. Matija Petrič, urar v Postojni, samouk, je izdelal uro, katera se more z vsó pravico imenovati umotvor. To uro, katero bode G. Petrič poslal cesarjeviču Rudolifu v spomin njegove poroke, je delal dolgo, zato je pa tudi dovršeno krasen izdelek. Okrov te ure je sestavljen iz samega kamena postojnske jame v gotiskem slogu ter je visok dva metra in 10 cm., širok pa tri metre. Okrov ure kaže znotraj v treh oddelkih najlepše prostore postojnske jame. Dno je iz rdečega kamena postojnske jami, na njo pa je postavljen bakren kotel za vodo, v

kateri bodo plavale v postojnskeje jami se nahajajo ribice. Nad tem kotlom je majhen most, kakor je v postojnskeje jami preprežena pod-meljska Pivka. Ves ta oddelk je popolnem enako velikeje cerkvi postojnske jame prekrit z obokom. Zada je urna ploča. Na ta obok je postavljen drugi oddelk, kateri predstavlja prostor velike plesne dvorane postojnske jame. Mej srednjim in zgornjim oddelkom so v enej vrsti trije prostori prirejeni, v katerih se vidijo dnevi, meseci in letne številke mehaničnega koledara. Zgornji tretji oddelk krova za uro predstavlja na levi strani hrib Kalvarijo in na desnej strani milansko veliko cerkev. Za izvršitev tega oddelka so se porabljali najlepši z velikim trudom nabrani kameni postojnske jame. V zadnjem kraju tega oddelka pa je prostor za mehanični del te ure. Ura navije se vsako leto samo enkrat in je napeljana v vse tri oddelke krova, razen tega pa žene tudi mehanični koledar. Ploča ure delejnega oddelka krova kaže dunajski, spodnji pa praški čas. Ploča ure srednjega oddelka pa je razdeljena po desetnicah in sicer tako, da je mesto 24 ur, kakor navadno le 20, tako da jih spada 10 na dan in isto toliko na noč. Vsaka ura pa je na ploči razdeljena in preračunjena v 100 delov. Konec vsake ure pride z leve strani drugega oddelka majhen voziček, kateri pripelje ob 12. uri soboj avstrijsko zastavo in ko voziček pride v sredo oddelka zaigra z uro zvezana godba avstrijsko cesarsko pesen in ko je ta izigrana, se voziček proti desnej strani zopet odpelje. Na vozičku pa je ura, katera kaže postojnski čas. Vse je jako lično in umetno izdelano. Predno g. Petrič odposlje to uro na Dunaj, namerjava jo v Ljubljani nekoliko dnaj razstaviti.

(Slov. Narod)

Preuzvišeni biskup J. Strossmayer je, vtemeljil kakor javlja „Kal. list“ svoto 10.000 for. v delnicah oseške hranilnice za mesto tretjega cerkvenega oskrbnika pri odnotni stolni cerkvi za večne čase, kteri naj posebno pazi, da ohrani novo cerkev čisto in snažno ter gleda, da storé cerkveniki v vsakem obziru svojo dolžnost. Duhovnik ta je dolžan brati sv. mašo v kaki cerkvi djakovski, dokler ne bode nova stolna cerkev in grobnica posvečena, potem pa vsak dan v stolni cerkvi in sicer pri oltarji sv. Josipa, v praznikih Marijinih pa pred oltarjem Marijinim za prevzvišnega biskupa, da ga bog ohrani, dokler njemu ljubo, da ga blagoslove in mu dodeli milost, da vseostale dni življenja posveti božji slavi in narodni koristi. Želi pa, da se po smrti njegovi sv. maša bere v grobnici za pokoj njegove duše. Iskreno tudi želi, ako dopusti Bog, počivati pod oltarjem v grobnici, da se pred truplom njegovim beró sv. maše

Odsek za veselice. Delalskega podpornega društva priredi v nedeljo 27. t. m. po obénem zboru v „Rossetijevi“ dvorani ob 8 uri veselice; spored priobéimo prihodujié.

Odsek.

C. k. deželni živinozdravnik Andrej Perko, naš domačin, je bil iz Gorice v Trst poklanen vsled avanziranja in stanujo „via Giotto“ št. 649. Mi ga ko izvedenega živinozdravnika priporočamo vsem okoličanom in bližnjim Slovincem, kateri imajo živino, toliko bolj, ker se lahko vsak v domačem jeziku z njim pomeni. On je vsak dan do devete ure zjutraj doma, potem po v pisarni pri c. k. namestništvu v III. nadstropju.

Pogreb ruskega mornarja s korvete „Askold“, ki je v petek odpulja iz tržaškega pristanišča, bil je v sredo sijajen. Vojska godba in oddelček vojakov ga je spremlil pred rakvo, za njo pa pravoslavni pop, ruski konsul in mnogo častnikov ruske in avstrijske mornarice ter družih vojakov. Na starej sranji so trikrat ustrelili in potem defilirali, ko se je mrtvaški voz pomikal dalje proti vojaškemu pokopališču.

Čitalnica v Trstu. Odbor tega društva je odločil kupiti glasovir, kar je prav hvale vredno. Darovali so v ta namen do zdaj ti le gosposje:

Franjo Kalister	f. 50.—
Mate Pollich	40.—
A. Žbena	3.—
N. Pogorelec	3.—
Dr. Fr. Mandič	3.—
A. S.	10.—
Franjo Abram	5.—
Dr. S. Mandič	5.—
Jože Mankoč	5.—
Vsak mesec za eno leto:	
J. Mankoč	f. 12.—
J. Korich	12.—
R. Glaser	12.—

„Delalsko podporno društvo“ vabi k obénemu zboru, kateri bode v nedeljo 27. mareaja 1881 ob 4 uri popoldne v gorenji dvorani pri „Zelenem hribu“ dnevni red:

1. Govor predsednika, 2. Predlaganje računov, 3. Predrugečenje pravil, 4. Predlogi

Č.č. udje! 2. točka obénega zboru je društvu tako važna, da se mora vsak ud potruditi in k zboru priti. Naj vsak ud naznani in svojim soudom ter jih podučí, da se mora dve tretjini udov vdeležiti zboru, da sklep o predrugečenji pravil obvelja.

ODBOR

RAZNE STVARI.

Največje cerkve na svetu. Ob času, ko so posvečevali novo stolno cerkev v novem Jorku, sestavili so zapisnik največjih cerkev na zemlji in jih vrstili po številu ljudi, kolikor jih ktera obsega. Največja na zemlji je cerkev sv. Petra v Rimu, ki ima prostora za 54.000 ljudi; Milanska stolnica obsega 37.000; sv. Pavla v Rimu 33.000; Kolinska 30.000; Pavelska v Londonu in Petronijska v Bolonji po 25.000; „Hagia Sofia“ v Carigradu, zdaj muslimanska mešaja, 23.000; Lateranska v Rimu 22.000; „Notre-Dame“ v Parizu 21.000; nova stolnica v novem Jorku 17.500; stolnici v Pizi in sv. Stefana na Dunaju po 12.000; sv. Dominika v Bolonji 11.400; Marijana v Monakovih 11.000; sv. Marka v Benedkah 7000 ljudi.

Gorke zime. Letošna zima je v tem stoletju najgorkejša. Leta 1183 so bila sadna drevesa meseca decembra polna sadja in vinska trta je meseca februarja dozorela sladko grozdje. Leta 1288 so rastle vijolice meseca januarja v Kolinu, in ob reki Mosli je cvetela trta meseca aprila. Leta 1572 so drevesa meseca januarja obzelelela in februarja so imele ptice mladiče. Leta 1621 je meseca februarja vse cvetelo. Leta 1658 ni bilo ne snega ne slane. Leto 1782 je bilo zelo gorke, meseca decembra je grnelo kakor v avgustu, meseca januarja je bilo vse v cvetji kakor v maju. Leta 1821 je grah meseca decembra cvetel in reš so konec maja želi, vina se je pridelalo v tem stoletju največ. V letih 1858 in 1866 ste bili zimi spomladi podobni. Letošnje leto je v Švici in na Nemškem tako gorke, kakor na Adriji. V tržaški okolici so nekatera drevesa meseca decembra v drugie obzelelela, trta je do 20 centimetrov velike mladike pogrnala, zelenjava po vrth rastla, kakor po leti in vse drugo drevje je brstje poganjalo.

Znamenite zgodovinske letnice. Leta 81. je umrl cesar Tit i sedel na prestol Domicijan, l. 281. zmaga cesarja „Proba“ v Tračiji, l. 381. drugi splosni koncil v Carigradu in obsodba Macedonija; l. 781. je Karol veliki praznoval v Rimu predpust in je bil krščen njegov sin Pipin; l. 881. Karol III. je bil za cesarja kronan; 981. cesar Oton je ukazal pomoriti na obed povabljene gospode l. 1081. Cesar Henrik je oblegel Rim in zasedil predmestja; l. 1481. je umrl Mahomed II. in Alfonso kraj portugalski; l. 1581. združenje Nizozemske države, ko se je od španske odtrgala; l. 1681. Strasburg se je podal Ludovitu XIV; l. 1781. Verska reformacija v Nemčiji po Jožefu II.

34. otroka je krstil nek 70 letni kuhar v Sovigliunu blizu Saluzca pred nekaterimi dnevi.

Železniški vlak se je zapalil minoli mesec v Ameriki blizu Thigo, zgorela je pošta in vsi vozovi s petimi uradniki, ki se niso mogli oteti.

Nov Vulkan je nastal ob azovskem morji mej Mariupolom in Taganrogom.

Prebivalstva na Nemškem je po novem ljudskem popisu 45.470.000 duš; od poslednjega ljudskega popisa se je prebivalstvo pomnožilo za 2.745.000 stanovnikov.

Bivša cesarica Charlota, soproga rajkega mehikanskega cesarja Maksimilijana, nevarno je bolna.

Strašen potres. Iz Napolja se poroča, da je bil v Casa Micciola 4 t. m. tak potres, da je vse razrušil i pokončal i da je veliko ljudi usmrtil. — Enake žalostne vesti dohajajo tudi z otokov v indiskem oceanu.

Poslanica.

Udom delalskega društva na zaanje, da izključeni: Saudu, Hafner, Selan in Vodopivec niso več v nobeni zvezi z društvom. Ker se sliši, da okrog za podpise beračijo, izrekamo tukaj javno, da je vsaka stvar, katera bi se jim dala, za naše društvo neveljavna.

Odbor podp. delalsk. društva.

Listnica uredništva

Gosp. K. na Štajerskem. Vi menite, da bi kmetištvu v škodo bilo, ako bi se voznina po železnici za zemljiške pridelke znižala, ker bi se potem še več tujih pridelkov k nam uvazalo ter svetujete, naj se voznina poviša, ker to bo kmetom koristno. Mi nismo tega menjenja, ker če se res zniža voznina, zgodi se to le za domače pridelke, ne pa za tuje; po tem takem pa so bo k nam uvazalo manj tujega blaga in kmet bo imel gotovo dobiček pri znižani voznini. Zarad tega smo odložili Vaš spis; „Graf Taaffe ima voljo pomagati kmetu“.

Poslano

Prvo pod pokroviteljstvom Njeg. veličanstva cesarja stoječe veteransko društvo za Trst in okolice.

Veterani!

Ker se naše društvo vedno bolj širi, treba je razdeliti ga v okraje in razdeliti smo ga za zdaj v 20 okrajev.

Od veteranov teh okrajev prostovoljno z večino glasov izvoljeni okrajni poveljniki so ti le: St. Okrajni poveljnik gospod

1. Skednja, Žavljje: Anton Crisanae v Žavljih.
2. Rocol, Kadin: Ivan Mar. Purič, posestnik v Kadinu.
3. Kolonja, Sv. Ivan: Stefan Nadlišek, mestni svetovalec.
4. Rojan: Jožef Primožič, posestnik.
5. Greta, Barkovlje Miramar: Andr. Martelanec, posestnik.
6. Sv. Križ, Prosek, Kontovelj, Grljane, Opčine, Bane, Trebče, Gropada, Padriče, Bazovicar: dr. Ludovik Sindič, polkni zdravnik v Proseku.
7. Kozina, Koper, Piran, Buje, Poreč, Umag: Rudolf Mahoritsch, vodja v kaznovalnici.
8. Podgrad v Istri: Anton vitez Vico, c. k. višji lajtenant in grajsčak.
9. Nabrežina, Komen: Fr. Zorman, poštni ekspeditor.
10. Karmin, Gradiska: Ernest Jorey, c. k. policijski oficijal in višji lajtenant.
11. Zelenica, Torrente do ljudskega vrta: Riborgo, delle Poste Mesto Trst: Korn. Tarasiewicz c. k. brzoj uradnik.
12. Acquedotto, mestna bolnica, Barriera vecchia: Jožef Ferrant, gostilničar.
13. Sv. Jakob, Sv. Just: Jurji Pangerz, c. k. nadzornik javne varnosti.
14. Staro mesto, Novo mesto: Emil jzl. Patay, fotograf.
15. Lazzaretto vecchio, Lloydov arsenal: Alfred Gabrielli, Llokdov uradnik.
16. Sv. Rok, Stabilimento tecnico: Jožef Bermetich, uradnik.
17. C. k. varnostna straža: Vincencij Zempirek, c. k. višji nadzornik varnostne straže in stotnik deželne brambe.
18. C. k. telegrafski ured: Henrik Mallner, c. k. brzoj uradnik.
19. C. k. pošni ured: Jurij Svastovič c. k. pošni uradnik.
20. C. k. finančna straža: Jožef Sary c. k. kasir deželne denarnice.

Opazujemo se, da odbor sprejema prošnje za podporo in druge prošnje družabnikov le tedaj, ako jih je okrajni poveljnik podpisal in datum pristavil.

Za vodstvo, načelnik *Viljem Rucke* e. k. višji lajtenant v pokoju

Javne dražbe.

V Bujah posestvo Petra in Jvana Calcina, cenjeno 1023 gl., 9. aprila. 10. maja od 9. do 12. ure.

V Komnu pohištvo in zemljišča Janeza Kocmana iz Zagrajec, cenjeno 1951 gl. 8. aprila 9. maja od 9. do 12. ure.

V Pazinu pohištvo in zemljišče Ivana Fedrejčiča iz Lindara, cenjeno 1787 gl. 18. marca, 19. aprila, 19. maja.

V Bujah hiša Ivana Dacisa iz Grižinjane, cenjena 785 gl., 24. marca, 25. aprila, 28. maja.

V Kanalu posestvo Ane Gabrieviče iz Bodresa, cenjeno 1754 gl. 26. marca, 23. aprila, 31. maja.

V Komnu hiša in posestvo Janeza Germeka iz Kobiljeglave, cenjeno 2086 gl. 20. aprila, 17. maja.

V Bujah zemljišče Ivana Gardoša iz Gradišca, cenjeno 648 gl. 28. marca, 28. aprila, 30. maja.

V Pazinu gozd Ivana Benkoviča iz Pična, cenjeno 318 gl. 9. aprila.

V Kanalu posestvo Josipa Molnig-a, cenjeno 340 gl. 9. aprila, 7. maja, 4. junija.

V Pazinu hiša in posestvo Jožefa Sergio, cenjeno 1122 gl. 22. marca, 22. aprila, 20. maja.

V Pazinu posestvo Ivana Solomona iz Gradišca, cenjeno 3225 gl. 21. marca, 21. aprila, 21. maja.

V Voloski posestvo Antona Radešiča, cenjeno 1959 gl., 23. marca, 23. aprila, 12. maja.

V Vodnjanu posestvo Janeza Bulešiča iz Bakordič, cenjeno 1926 gl. 21. marca, 20. aprila, 21. maja.

V Bujah hiša in posestvo bratov Petra in Ivana Sain, cenjeno 3787 gl., 16. marca, 19. aprila, 16. maja. — Vsaka teh dražeb se bo vršila od 9. do 12. ure dopoldne.

Podjetja „za zidanje morskih zgradb“

Pomorska oblastnja naznanja, da 7. aprila po javnej dražbi odda delo popraviljanja luke „Rosega“ v Tržicu (Monfalcone) proračunjeno na 732 gl.

Na otoku Krku pa se odda delo za popraviljanje luknega jez, računjeno 757 gl. 27. aprila dopoldne.

V Gradu pod Oglejem popraviljanje jez pri luki, računjeno 4717 gl. 20. aprila dopoldne.

V Beškinovi za popraviljanje luke, cenjeno 880 gl. 29. aprila dopoldne.

Na otoku Krku za popraviljanje solnic v Klimnu jez v luki, računjeno 2112 gl. 29. aprila dopoldne.

Pri Črvinjani za popraviljanje brega reke Avsa, računjeno 747 gl. 28. aprila dopoldne.

Pri vseh teh podjetjih se lahko vlagajo pri pomorske gospodski v Trstu tudi pismene ponudbe na kolek 50 k. Priložiti pa se ima 5,0^o zagotovščina.

Dunajska Borsa

dne 15. marca.

Enotni drž. dolg v bankoveih	73	gl.	70	k
Enotni državni dolg v srebru	75	gl.	65	..
Zlata renta	92	gl.	35	..
1860, državni zajem	130	gl.	—	..
Delnice narodne banke	811	gl.	—	..
Kreditne delnice	292	gl.	20	..
London 10 lir sterlin	107	gl.	40	..
Srebro	—	gl.	—	..
Napoleoni	9	gl.	29	1/2
C. kr. cekini	5	gl.	54	..
100 državnih mark	57	gl.	15	..

Advokat Dr. Biziak

Je preložil svojo pisarnico v novo hišo **BERLAM-A** via Torrente st. 24. II. nadstropje. Nekdaj pri Miliču, blizu „Caffè Chiozza.“ (3—1)

Krompir rumeni

naj bolje sorte za sajenje ino izvrstni za mizo iz *savinjske doline*, kateri v vsaki, tudi naj slabši peščenati zemlji dobro shaja; potem zanesljivo štajarsko *deteljno seme* po nizki ceni se dobiva pri posestniku: *Jaka Janič v Zaccu* (Sachsenfeld) pri Celji (Cilli) na Štajarskem. (3—1)

Podpisana si jemlje v čast naznaniti, da ima ože 30 let v Trstu Via Nuova N. 735 zraven gerške cerkve

Zalogo mušnih oblačil vsake vrste cerkvenih priprav.

V zvezi z domačimi in tujimi tovarnami, lahko vsako naročilo točno in hitro oskrbi.

V podpisane zalogi se nahaja vsake vrste blago v *sešli* prepreženo se zlatom in srebrom finim, *damasti* za cerkvene in društvene zastave, za mašna oblačila, preproge v svili v zlatu in srebru in vsaki drugi kovini. V zalogi ima *kelhe, svečnike, križe, lampe, svetilne, monstrance kadilnice i. t. d.*

Vsa naročila izvrši natančno, okusno in elegantno bodi si iz šivanine (štikanja) z zlatom ali z svilo. Prevzame tudi vsake vrste dela iz *lesa* kakor: svečnike križe, božje grobe, podobe, tabernakelne trone i. t. d. Ker podpisana uže čez 30 let v tej stroki dela, pridobila si je ime po raznih škofijah in farah., kar dokazujejo obilna pohvalna pisma in spričevala od onih, katere je posluževala se svojimi izdelki.

Katarina Garusa.

(10—1)

Biraria Nazionale

Podpisani vljudno naznanja, da je prevzel zgoraj imenovano pivarno, v katerej se dobiva dobro pivo, izvrstno istersko vino po ceni, dobra kuhinja in točna postrežba, ter se posebno narodnjakom priporoča.

ANTON ŠARF

gostilničar (3—2)

Nagla in gotova pomoč
na
PLJUČNIH BOLNIH

pri tuberkulozi (jetiki) v prvih dobah, pri hudem in kroničnem pljučnem kataru, pri kašlju vsake vrste, pri pasjem kašlju, bripavosti, teškej sapi, zaslezenju

potem pri
bramorjih, bledici, pomanjkanju krvi in pri okrevanju

po polufosforo - kislem
apneno - železnem

SIRUPU
lekarničarja Jul. Herbabny na Dunaju.

To zdravilo se razodeva s tem, da bolniku začne **jed dobro dišati** i da se zadobi mirno spanje ter se okrepi vsled pomožene krvi, **trdnost in ponočno** **potenje** poneharata, kakor tudi **kašelj** vsled manj gostega sleza in celitjo se s popajenjem bolni pljučni deli. Mnogo **zdravniških sprčil** in **zahvalnih pism**, kakor tudi **natanjčen podok** se nahaja v knjižici dr. Schweizerja, ki je priložena vsakej steklenici.

POHVALNO PISMO.

Gospodu lekarničarju J. HERBABNY na Dunaju.

Dolgo časa sem bila tako slaba, da sem večkrat omedlela. Poskusila sem Vaš *polufosforo kisli apneno-železni sirup* in prav kmalu mi je zelo odleglo. Okrepela sem ter dobila veselje do jedi in k malu sem popolnoma ozdravela.

Potem pa je zbolela moja 17 letna hčerka in po izreku slavnih dunajskih zdravnikov je obolela levil del pljuč. K malu potem jo je napadla še huda pljučnica, katero je, hvala Bogu, ugodno prebila, ali vse moči živonja so pri mojej hčerki opesale in bilo se je najhujšega bati. Ker je mene Vaš *apneno-železni sirup* ozdravil, zato sem ga tudi svoje hčeri dajala in *lahko trdim z najboljšo vestjo, da je le on mojemu detetu življenje ohranil in oslabljeno moč živonja zopet utrdil*. Ti vidni vspehi Vašo dobrodejne iznašbe me nagibajo, da Vam, visoko spoštovani gospod, izrekam živo zahvalo v svojem in v imenu moje hčerke. Nama je dal Vaš *apneno-železni sirup* zaželeno pomoč, naj bi jo dal tudi vsem tistim, ki imajo enako bolezn.

Hitzing, pri Dunaju. **Fani Reiner**, okrajnega komisarja vdova.

CENA 1 steklenica 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavoj.

Prosimo, naj se izrečno zahteva *apneno-železni sirup od Julija Herbabny* in naj se gleda na *zgoraj našteno, od gosposke* *episano varstveno* *marko*, *katera mora biti na vsakej steklenici.*

Glavna pošiljatvena zaloga za dežele: **Na Dunaju, lekarnica „zur Barmerzigkeit“ J. Herbabny, Neuban, Kaiserstrasse, 90.**

ZALOGE: Carlo Zanetti, lekarnica via nuova 27 — Na Reki: M. Scarpa lekarničar; v Gorici: G. Cristofaletti lekarničar; v Ljubljani: J. Swoboda ul. Trnkotzy lekarničar; v Pulji: A. Wassermann lekarničar. 17—7

Velika Zaloga

KUPČIJSKIH KNJIG raznega papirja, črnila najboljših tovaren i vseh pisarniških potrebščin.

Prevzame se tudi vezanje knjig vsake vrste.

Napravljajo se tudi obiskovalnice, in druge tiskovine, vse po prav nizkej ceni

se dobi pri:

A. C. Rossi-ju

v palači stare borze nasproti Lloydov tiskarni (3—2)

Ravnanje z vinom

se *djansko* uči v *novi* izdani *knjigi z recepti*, *ktera* obsega: *navod* k *požlahtenju* *kislega*, *puštega* *natornega* *vina*, *napraviljanje* *vina* *brez* *grozdja*: *vina* *iz* *drožij* (*iz* *100* *litrov* *1000* *litrov*) *s* *pristavkom* *popolnoma* *zdravih* *snovi* *za* *ceno* *domač* *pijačo*, *in* *fina* *vina* *v* *butelje*; *dalje* *naredbe* *umetne* *prav* *dobre* *pijače* *iz* *sadu*, *vinskega* *oceta*, *ocetove* *esence*, *žganja*, *ruma*, *likera*, *sadnih* *izlečkov*, *drožij*, *dišav*, *zdravilnih* *spiritoznih* *balzamov*, *mjila*, *in* *nađ* *1000* *trgovinskih* *stvari*, *ktere* *dajejo* *več* *ko* *100* *%* *dobička*. — Cena 3 fl. — Naročuje se z gotovim denarjem ali poštnim povzljem pri: *Marija Hrdlička*, c. k. k. pr. lastnica, Wien, Wieden, Hauptstr. N. 36, I. Stock 34. — (24—1)

ROČNI MLINI

STISKALNICE ZA GROZDJE

in za konzerve iz sadja.

Sesalke vseh vrst

Plinovi motori

Ottovi

popolnša in bolj ekonomična sistema.

Železne cevi

Stavbeni stroji.

SCHNABL & C.

V Trstu

VIA CARINTIA 17

(18—2)

Glavna zaloga

izvrstno

PIVE iz pivovarne STEINFELD

(bratov Reiningshaus v Gradcu)

PRI ANT. DEJAK-U JUN.

via degli Artisti v Trstu.

Prodaja v sodcih in boteljah.

52—11

NEVARNA

BOLEZEN

ki napada mnogo ljudi.

Ta bolezen se prične z majhnimi nerodnosti, z ledou; če pa se zanemari, napade ves život, kakor obisti, jetra in sploh vse prebavilne dele, človek zelo oslabi i le smrt ga mora bolečin oteti. Bolezni sami večkrat bolniki ne umejo. Ako vendar bolnik sam sebe vpraša, potem lahko razvidi, kdo in kakošna je njegova bolezen.

Prašanje: Ali imam kako bolečino, ali me kaj tišči, ali teško sopem po jedi? Ali so slabo čutim, ter se mi dela emot-ca? Ali so moje oči rumenkaste? Ali nemam na jeziku, na nebu in zobeh debelega žlema, ko se zbudim in imam li slab okus v ustih? Ali imam bolečino v lakotnicah in na križu? Ali ne čutim na desnej strani kakor bi se jetra večala. Ali ne čutim trdnosti in omotice, ako po konei stojim? Ali je izoceanje iz ledie nekoliko ali zelo barvano in ali se dela vsedek v posodi? Ali se po jedi pri prebavljanju trebuh napuhuje? Ali se napravljajo vetrovi in se riga? Ali večkrat srce močno ne bje? Tu razno prikazni ne nastopijo vse k malu, ali posamezno bolnika nekoliko časa mučijo in so predhodnice zelo hude bolezni.

Ako bi se bolezen dalj časa zanemarjala, provzročijo suh kašel in slabosti. Pozneje provzročijo suho kožo z umazano rujavo barvo; na rokah in nogah je vedno mrzel pot. Ko se bolj množijo bolezen na jetrih in ledicah, začnejo se tudi revmatične bolečine in navadno ozdravljanje te hude bolezni je popolnoma brez vspeha.

Zelo važno je, da se ta bolezen naglo in točno ozdravlja. precej v začetku, kar se lahko zgodi z malo zdravilom kar je pravo sredstvo, da se bolezen odpravi, da se okus vrne in prebavila v prav in zbir red pridejo. — Ta bolezen se imenuje „*bolezen na jetrih*“ in pravo in najboljšo zdravilo je „*Shaker izleček*“, napravljen iz zelišč, ki se dela v Ameriki za vlastnika A. J. White v Norem Jorku, Londonu in Frankfurtu na M. To zdravilo odpravi vzrok bolezni in bolezen samo v vseh delih preženo.

Zaloga za Štajersko, Koroško, Kranjsko, in Primorsko.

V TRSTU: *Lekarna al Camello Corso 25 Giov. Batta Foraboschi; Lekarna piazza Grande: Paolo Rocca.*

V Celji: *Jos Kupferschmid; Baumbachovi dediči, A. Marek; v Nemškem Landsborzu: Henr. Muller; v Gorici: I. Cristofaletti; v Gradcu: Fr. X. Gschihl, lekarna k sv. Ani, Minsgraben; v Celovcu: Pet. Birnbacher Jos. Nussbaumer; v Ljubljani: Jul. pl. Trukory; v Mariboru: Jos. Noss, V. König; v Radolei: A. Roblek; v Bejlaku: Kumpfovi dediči; v Admontu: G. Seherl, v Rottermanu: F. X. Illing; v Hermagoru Jos. Richter; v Kamniku J. Močnik; v Lipnici: Othm. Russheim; v Novem mestu: Dom. Rizoli; v Tarvis: Jan. Siegel; v Zadru: lekarna Androvic.*

Vlastnik A. I. White; na debelo pri I. Harna, dipl. lekarnar, na Dunaju, II Rafaelgasse 10, in G. et R. Fritz, drogvist I Bräunerstrasse 5, in v Budapeštu: pri *Jos. pl. Török*, lekarnarju, Königsgasse 12. 6—5